

6707 10

Ilus Armilde

eht

neegrite wõimuses

ja

Türgi wangis.

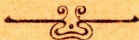

Ühe Tallinna neiu eluwintsutused.

Kirjapannud

Kiwilombi Tuts.

Tallinnas, 1922.

R. Brandies'i raamatukaupluse kirjastus.

K. Brandies'e raamatukauplus

Tallinnas, Suure Tartu m. № 22.

○○○○○○

Kirjastus ja ladus olevate raamatute nimekiri.

Vaimulikud raamatud.

- M. I. Eisen.** Kodune lauluraamat. Kristlikkudele peredele. Hind 20 mrk.
- I. Bergmann.** Uued vaimulikud laulud. Hind 26 m.
- Kodune Jumalateenistus.** Palve raamat nädala ja teiste aegade palvetega. Hind 20 mrk.
- Viimne kohtu päev ja igavene aeg.** Hind 20 mrk.
- Haigevoodi Jeesuse jalge ees.** Hind 15 mrk.

Nooresoo kirjavara.

- Karl Evald.** Kahejalgne. Hind 15 mrk.
- Isamaa sõda.** II. Vangipõlv Venemaal 1812—1814. Hind 15 mrk.

Laste raamatud.

- I. Sommer.** Laste jõulu jutud. Hind 5 mrk.
- E. L. Rass.** Kullakedrajad. Hind 10 mrk.
- Kaks kure kingitud kotti.** Hind 15 mrk.
- Kuke ABD raamat lastele.** Hind 20 mrk.
- Richard Kivit.** Minu raamat. Piltidega lastele. H. 125 m

Ilus Armilde

ehi

neegrite wõimuses

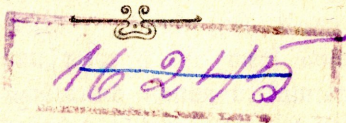
ja

Sürgi wangis.

Ühe Tallinna neuu eluwintsutused.

Kirjapannud

Kiwilombi Jants.

Tallinnas, 1922.

R. Brandies'i raamatukaupluse kirjastus.

2

W Ehrenpreis'i trüft, Tallinnas.

A-6707

i 15136280

I.

Peigmees Lõuna-Aafrikast.

Omajal ajal äratas Gestimaal suurt huwitust Lõuna-Aafrika sõda. Põnewusega loeti „Postimehest“ wõi „Walgusest“ waprata buuride lahingute üle inglastega.

Sel ajal elas Tallinnas noor lukuseppa sell Jaan Wali, kellel olid tugewad käed nagu tangid. Selle nooremehe rinnus kees tuline süda ja kitsas sepihoda tundus talle wangikojana. Põlewa huwitusega luges ta ajalehest kirjeldusi Lõuna-Aafrika sõja üle ja oli nagu lammitšas, et tema oma haamritega, nagu ta oma käja nimetas, seal sekka lüüa ei wõi.

„Eks sa sõida sinna!“ naeris wana lukusepp ja teised sellid. „Sind just sinna oodetakse! Ei saa aru, mis sa siin weel ootad?“

Jaan ei wastanud nende pilkamiste peale midagi. Üks mõte aga tema peas wöttis ikka enam ja enam kindlama kuju. Ta ei rääkinud

sõjast enam midagi. Teistele tuli see imelik ette, sest kuna enne Jaanil muud keele peal ei olnud kui sõda ja sõda, ei võtnud ta nüüd enam ka teiste waielusest sõja üle osa. Minult lehest nähti weel teda huwitusega sõda lugemat.

„Mis ja arwad Jaan,“ küsivad tihti teised.
„Kas buurid wõidawad wõi ei?“

Neile tuli nüüd Jaanilt, kes enne õhinaga buuride wägitegudest ja tulewaseft wõidust rääkis, lühike ja tujane wastus:

„Kust mina tean, ega's ma nõid ei ole?“
Ühel päewal oli aga Jaan kadunud.

Wana lukusepp armas, et ta haigeks jäi ja kodus wiibib, kuid kui Jaan juba nädal aega ennast ei näidanud, saatis ta õpipoissi Jaani koju vaatama.

Jaan oli ka kodust läind.

Kui ta kusagilt nähtawale ei tulnud, arwati, et ta surma saanud on wast kurjategitate käte läbi, sest töölt koju minnes wiimasel õhtul oli Jaan lukusepalt parajasti palka saanud.

Kuid kümme aastat hiljem ilmus Jaan Wali jälle Tallinna. See kord juba Inglise alamana.

Jaan Wali ei jäänud ainult Lõuna-Mafrika sõjakirjelduste lugemisega rahule, ta püümata waim ei annud talle rahul, ta lasti Gestift jalga

ning läks wabatahtlikuna buuride sõjawäkke teenima.

Kui warsti pärast jeda ka sõda lõppes ja buurid Inglise alla jäid, jäi ka Jaan sinna ja Inglise alamaks.

Glukohta walides reisis ta paari aasta jookjul Transwaalilt Kapimaale, kuhu ta elama jäigi.

Et tal hea pea oli, sai ta warsti wõõrad feeled kätte ja tubli töömehe oskus, mis talle kui eestlasele omane, aitafid tal warsti tõusta heale järjele.

Wiendal aastal olid tal juba oma tubaka istandused, mida hottentotid tema isiklike juhatusse ja kubja Sperberi käsu all harifid.

Sperber oli omal ajal Lõuna-Aafrikasse rännanud Lothringeni sakslane, kes maad uurima oli tulnud.

Neid oli wiis meest olnud, kuid neli neist oli Dranje jõel metslastega wõideldes surma saanud. Ja warsti pärast põgenemist teel Kapi- linna poole sattus Sperber Jaani asukohta ja jäi sinna ka teenima.

Kui Sperber Jaani asundusse tuli, oli ta nälgias ja närudes. Ta palus Jaanilt abi. Et Jaan kodumaal Saksja keelt oli õppinud, siis tegi see talle jelle Saksja õpetlase seal kangel

nii omaseks, nagu oleks see peaaegu ta suguwend.

Ja Jaan pani ta töö järelewaatajaks.

Järgmised aastad olid Jaanile õnnelikud. Ja warsti oli tal Kapilinnas oma kaubakontor. Jaan ostis ka teistelt tubakakaswatajateelt tubaka üles ja saatis ta Europa turule.

Arusaadaw, et Jaan nii äri tehes warsti rikkaks läks.

Kuid rikkus üksi ei tee õnnelikuks, kui puudub truu armastaja süda. Ja Jaan hakkas waike perekonna elu järele igatsema.

Kuid keda koida seal kaugel wõõral maal? Teha õnnelikuks mõni neegri neiu? Wõi wõtta naiseks mõni wahwa buuri neiu?

Ei! Jaani meeles mõltus ikka Gesti neiu. Buuri neiu wõis olla wahwa, aga ta ei olnud ikka nii armas kui Gesti neiu.

Ja Jaan otsustas sõita kodumaale ning sealt siis terna kaasakesega tagasi tulla. Sest Jaani warandus oli küllalt suur, et jeda pikka reisi lubada wõis.

Oli ju ka igatsus näha kallist kodumaad Jaanis eneses muutunud palawaks soowiks. Sest olgu wõõrsil kui hea tahes, kodumaad ei saa ikkagi ära unustada.

Ja Jaan sõitis Tallinna, jättes Kapimaale

oma asunduse ja kauba kontori asju juhtima Sperberi, kes sealse töö ja tegewusega oli juba jõudnud hästi ära harjuda ja muidu väga aus ja forralik inimene oli.

Üle kuu aja kestis reis, kui Jaan jälle jala kodumaa pinnale sai tõsta. Et Jaanil wane-
mad juba ammu surnud ja kedagi iseäranis ligidat sugulast ei olnud, siis oli tal esimene asi oma endist leiwaija, Lufusseppa waatama minna.

Lufusseppa oli wahepeal õnnetus tabanud. Maja, milles ta korteris, oli maha põlenud, kuna warandus tulde jäi, sest tulekahju oli hilja jüda ööl, kui kõik majas magasid.

Kuid wähe sest, et warandus tulde jäi. Oli pakane talwe öö ja tuul puhus, nagu oleks tulnud ta sajast lõõtsast. Arusaadaw, et soojast woodist sarnase ilmaga wälja külma kätte jattumine ei wõinud mööda minna ilma terwise peale mõjumiseta ja Lufusseppa naine jäi haigeks. Ning ei läinud kaua aega, kui Lufussepp oma küljeluu kalmukünka alla jängitas.

Õnneks lejena elas ta weel wäikest ja waikset elu. Uue naise wõtmise peale ta enam ei mõtel-
nudki ja kui Jaan juhtus tähendama, et üksi ikka wanas põlwes raske läbisaada, tähendas ta:

„Ma arwan, et ma teenijat ikka pidada jõuan.“

„Teenija ei ole ikka see, mis naine,“ rääkis Jaan. „Teenija on ikka wõõras inimene. Ta katsub kuidas aga oma tööga ruttu walmis saab ja kui ja teda palju sunnid, hakkab jind wihtama. Ei sunni ja aga teda, siis jääb kõik pilli palla.“

„Sul wõib õigus olla,“ wastas lufussepp. „Eks teenijaid ole mitmesuguseid. Mina oma teenijat küll laita ei wõi — see oleks raske patt, kui ma seda teeksin. Mul ei pruugi teda käskidagi, weel wähem siis sundida, tema oma teraw film näeb, mis waja teha, mis korraldada. Ja ma ütlen, ta saab minu majapidamisega weel paremini walmis, kui minu kadunud naine — Jumal ülendagu tema hingekest!“

„Aga puudub see armastus, mis mehe ja naise wahel, mis elu õnnelikuks teeb.“

„Armastusest, nagu sina teda mõistad,“ seletas lufussepp, „on juba rind külm. Seal on weel aset niiugusele armastusele, nagu isal oma lapse wastu, wõi wennal oma õe wastu . . .“

„Aga kas wastab sulle teenija iial armastusega nagu laps oma isa wastu?“

„Omaft teenijast näen ma seda küll. Ta on mul nagu tütre eest. Jah, meie õnnetud saatused on meid nii ligidaseks teinud. Tema isa sai Jaapani sõjas surma, kuna ema see-

sama saatus tabas, mis minu naistki. Meie elamine kõik ühes ja sellesamas majas ja mõlemad teisel korral, kuid ainult teine teisel pool otsas. Minu poolt ots põles enne, kuid see teenija ema, see aitas kraami päästa, kuna ta ise täitsa weel riideski polnud.“

„Sulle tundub ta ehk küll ligidaseks, et su kadunud naise ja tema ema saatus ühesugune on, kuid oled sina talle ka nii ligidane?“

„Niisamuti.“

„Millest sa seda järeldad?“

„Kui ma ükskord haige olin, walwas ta ööd läbi minu juures. Küll ütlesin ma, et mine magama, aga tema wastu: „Lase mul sinu juures olla — ma ei saa rahus magada, kus sa haige oled. Wast juhtub sulle midagi waja olema ja siis ei ole, kes annab.“ Päewal jälle luges mulle ajawiiteks kõiksugu lugu Ameerika rohtlaantest ja Aafrika neegritest. See ütles: „Oh kuidas ka mina tahaks reisida ja rännata neid maid mööda, millest raamatudes räägitakse!“ Waat sina wõiksid ta nüüd Aafrikasse wiia . . . Kas sa weel poisimees oled?“

„Seda pidin ma siis kosima? Mõne Kapi-maa neiu, kes minust aru ei saa . . . Selleks ma siia sõitsingi, et siit omale kaasakest kaasa wiia.“

„Wististe jäi sul fiia mõni südamearmu maha?“

„Oh, ei. Peale sinu haamri ja alase ühtegi teist armukest.“

„Ja need oled ja ehk ka juba ammu unustanud.“

„Ei ole! Selgeste mäletan weel. See oksakoht selle haamriwarres nagu film ja etks olnud alasi teise külje sees ankrumärk? Ja kasepakk alasi all oli teiselt poolt süüsiets põlenud?“

„Jah,“ ohtas lukussepp. „Kuid kahjuks, ei wõi ma neid julle enam näidata. Ma müüsin selle sepapaja maha ja käin nüüd weel ise wabrikus tööl.“

„Ma tean. Sinu wanast sepapajast mind fiia juhatastigi. Ega's ma muidu poleks teadnud fiia tulla. Ma läksin ikka wana uju peale sind sellest sepapajast leidma.“

Sel filmapilgul awati kõrwaltoa uks ja läwale ilmus noor ilus sihwatas neiu kerges mustas kleidis walge põllega.

„Wast ehk tulete jõöma?“ sõnas ta kõlawaal häälel ja kui lukussepp tema poole waatas ja pead noogutas, pööras ta läwel ümber ja läks tagasi.

Nagu löödud jäi Jaan talle järele wahi-tima. Mitte sellepärast, et Jaan hulgal ajal ei olnud näinud ainustki kodumaa neidu, ei

kütkestanud selle tütarlapse nägu, ta silmad, hääled ja kogu olemine Jaani nii, et ta süda sees jala teema hakkas, waid lukusepa teenija oli tõesti haruldaselt ilus ja meeldiw naiserahwas.

„Kas tohin sind weel enesega ühes lauda paluda?“ sõnas lukusepp. „Sa oled seal soojal maal paremaga harjunud, kui minul wärsel wabrikutöölisel sulle pakkuda on.“

„Sellegipärast olen ma sinu üle kade!“ pahwas Jaan, kes suure wäewaga oma tundmuse taltjutada suutis.

„Kuidas nii?“ imestas lukusepp. „Mida tohiksin siis ma sinuga jagada?“

„Seda ei saa jagada!“

„Mis asi see siis on? Võib olla, woin ma ta terwelt sulle anda — heaks mälestuseks wana sõbra poolt.“

„Oh, ei! Ka seda ei saa! . . .“

„Mis see siis võib olla. Harilikult tuntakse suurt lõbu, kui keegi sinu peale kade on. Aga mind see wäewab — ütle, kuidas woin ma sinu kadestust lunastada?“

„Ah, är' me sellest räägime! Teeme teist juttu ja ongi lunastud!“

Lukusepp tõusis püsti, tema järel Jaan ja nad läksid kõrwaltuppa, kus oli kaetud laud.

Jaan lasi ruttu pilgu toas ringi käia,

lootes näha veel jeda neidu, kes neid lauda kutsund, kuid teda ei olnud.

„Noh, walmis waadatud see kaasa sul siin ikka juba on,“ algas lufussepp söögilauas juttu uuesti. „Ega's sa huupi ikka kedagi kosi.“

„Ei. Ühtegi tuttawat neidu ma ei tea, aga huupi ma kedagi kosida ka ei taha. Wast tead sa wulle mõnda neidu soowitada?“

Lufussepp näris pala hõõlega peeneks, neelas alla ja sõnas siis:

„Wõi mina teie maitset tean. Mis ühele ilus, see teisele mitte. Kuid, mis inimese headusesse puutub, siis . . . siis wõiksin ma teile küll ühe tubli neiu naiseks soowitada.“

„Ja see oleks?“

„Ära pane pahaks, ma ei taha sind mitte haawata. Sa ehk paned, wõib olla, ka seisuse peale rõhku, aga tema on . . .“

„Kes ta siis on?“

„Ta on . . . minu teenija.“

„Nagu tuld oleks Jaani südametallatud, jälle hakkas see rinnus keema.“

„Aga kas tihkad sa sellest teenijast lahkuda, kui sa temaga nii ärakarjunud oled?“

„Mis teha! Walus on. Aga ega's siis tema pea oma noort elu minu pärast maha matma. Seda ei tohi mina temalt nõuda. Tema elu on alles ees. See aga, kui teist abi-

elupaar jaoks, trööstiks mind kõige enam, sest ma tunnen sind — sa oled tubli mees.”

„Aga kas tema mind tahab? Ma olen seal päikese käes tõmmuks põlenud — kas temale meeldin?”

„Oh, ole mureta. Naisterahwad otsivad meestes eestkätt mehijust. Kas mees ilus wõi inetu, sellel ei ole palju tähtsust. Paljud ilusaid mehi ei salligi — mine tea, mispärast.”

Lufussepp wakis. Wakis ka Jaan, kuna ta midagi enam ütelda ei osanud, sest südames kuumas ja kees ning oli waja end rahulikuna näidata.

Kui teenija teise roa lauale tõi, waatas Jaan talle sügawamalt filma.

Ja otsustas:

„See ehk ei keegi!”

II.

Algaw õnn.

Jäädes lufusjepa juurde korteri, pani Jaan paar päewa hoolega tema ilust teenijat tähele, ilma et temas midagi meelemastast oleks leidnud. Ja Jaan ootas weel parajat filmapilku, mil armastust awaldada,

Oli ilus päikese paisteline päew. Päike naeratas peeglisse ja tema kiired murdufid seal ning jooksid tumedasje nurka walgustades seda nagu kuupinda.

Lufusjapp oli tööle läinud ja teenija korraldas kummuti kallal.

Jaan tuli teisest toast. Nähes neidu, seisatas ta pisut, mõtles ja lähenes siis talle kikiwarbil.

Neiu kuulis nooremehe liginemist, tundis oma palgetesse tõuswat kuuma puua, kuid püüdis rahulikuna paigal.

Noormees hüüdis tema seljataga ja kui neiu, kes igatahes tema lähenemist kuulis, liikumata

paigal seisjis, hakkas ta kättega selle ümbert finni ja tõmbas oma rinnale.

Nüüd nagu piitsalöögist hakkas neiu vastu rabelema, kuid Jaani tugewad käed hoidsid teda kindlasti finni.

Kui neiu tükk aega asjata oli rabelenud ja ennast wäsitanud, sõnas Jaan:

„Jääge rahule, te näete minu kätest teie nii ei pääse. Ma wõin ju teid ise lahti lasta.“

„Laste lahti!“ palus neiu.

„Ei. Enne oodate, ära, mis ma räägin. Ma ei tee teile midagi paha.“

„Teie wõite ju mind lahti lasta ja siis rääkida.“

„Ei! Võib olla, on see esimene ja wiimane kord, kus ma nii teie läheduses wõin olla.“

Neiu lastis filmad maha, kuid neist wõis lugeda, et ta tema kahju tunneks, kui selle tugewa ja mehise mehe kaisutus esimeseks ja wiimaseks jäeks.

„Vaadake, armas laps. Seal kaugel Lõunamaal, kus minu uus kodu, seal ei räägita palju. Seal on liig kuum weri. Kuid minus on ikkagi alale jäänud aeglane Eesti weri, olgugi et ta seal kuumuses kannatamataks on muutunud. Ma wõin praegu teiega rahulijelt rääkida, kuid sees mul põleb, põleb...“

Neiu laskis pea wajuda, nagu kana, keda inimene kinni hoiab ja keda kutt pähe lüüa tahab.

„Ma ei tee siis ta mitte pikki sõnu,“ jätkas Jaan. „Mul on seal kaugel Lõunamaal hästi sissejäetud kodu. Kuid see kodu on nagu lest — tal puudub perenaine. Ja nüüd saate aru muidugi, mispärast mu käed teid kinni hoiawad. Ma tahaks teid siit enesega ühes kaasa wiia, minu asunduse ilusaks walitsejannaks ja ootan nüüd teie lühikest ja kindlat wastust, kas tahate jääda minu kätte wahesele, wõi mind purustud südamega maha jätta?“

Neiu waitis. Tema südames kees ja mäsas weri ja see seesmine tuli kumas ta näol.

„Ega te ei lahku minu kätewahelt?“ küsis weel Jaan ja lasi käed lödwale.

„Ei lahku!“ tuli nüüd hoona neiu suust ja ta kiskus end nooremehe kätewahesele kofku nagu hirmul, kui tahaks teda sealt keegi wälja kiskuda.

Noormees kumardas neiu üle ja pikk kuum muju oli nende südamete lepingu pitsariks.

Ja warsti peale keda olid nende pulmad, mida peeti haruldase sel ajal toredusega ja millest osa wõtsid kõik lukusepa sugulased, sõbrad ja tuttawad, kuna Jaanil ja tema pruudil Tallinnas omaiseid ei olnud. Nad olid mõlemad wabad nagu linnud wäljal ilma suguseltsita.

Neidudele ja naistele jagas Jaan kaasa toodud jaanalinnu sulgi ja meestele tubakat oma istandustelt. Mehed proovisid kiites tubakat, kuna õrnem sugu tõik neid sulgi kandma lubas hakata.

„Koh, meistriherra,“ sõnas keegi lufusseppale. „Nüüd jäed ja siia üksi, nagu känd.“

„Oh, ei!“ naeris lufussepp. „Minu väimeespoeg tõi mulle uue feltfilise, kes minule wanale mehele palju kohasem. Kui teie näha tahate, siis toon ma ta siia. Wast ei ole teil midagi selle vastu, kui ta ühes meiega lauda istub?“

„Dooge, tooge!“ hüüti läbisegi ja uudishimu selle lufussepa uue feltfilise vastu oli kõigis suur.

Lufussepp läks teisse tuppa ja tuli sealt warsti kaaslasega tagasi, kes keegi muu ei olnud, kui noor ahw.

Ah, seda naeru, mis nüüd tõusis. Rõõmu hõiskamistel asetati ka ahw lauda ja keegi pidas naljatuses weel teise laulatuse, lufussepa ja ahwi paari pannes.

Kui lufussepp küsimuse peale, kas ta ahwi omale naiseks tahab, „jah“ oli wastanud, tahatis paaripaneja sedasama ka pruudilt küsida, kuna keegi teine pruudi eest oleks wastanud ja pööras enne küsimusega Jaani poole.

„Kuidas pruudi nimi on?“

„Ants!“ vastas see.

Jälle käis suur naerulagin tuba wärisema pannes, kuna naised kahe käega kõhtu kinni hoidsid.

Weel palju muud lõbu ja nalja sündis ses pulmas enne kui külalised lahkusid, noorpaarile kõike head ja õitsewamat õnne soovides.

Kui pulmawäsimus wälja puhatud, asus noorpaar pulmareisule, mis oli reisuks uude kodusse.

Oli warajane hommik. Päike tõusis nii heledana ja õrn tuuleke liigutas lipukest masti tipus. Suurest jämedast forstnast tõusis aeglane ja raske suits.

Noorpaari olid paljud saatma tulnud.

„Ma jäen nagu teistkorda leseks!“ sõnas lufussepp kaldal.

„Waata siis hoolega, et ka ahw sind maha ei jäta!“ naljatas keegi.

Katjuti naerda. Kuid wanast lufussepest oli kahju ja kahju oli noorpaariist, kes kodumaalt ära kaugemale sõitis.

Oli wiimane aeg laewale minemiseks ja noorpaar lahkus.

Maahajääjad lehwitasid rätikuid ja neile
wastas noorpaar laewalt.

Lufussepp lehwitas, lehwitas, pühkis filmi
ja sõnas:

„Sumalaga, Armilde!“

III.

Saatusse pööripäew.

Saatus armastab inimestega mängida. Kord jagab ta neile head, seal karistab ta neid kõige waljumal kombel, ilma et need teaksid, mis eest.

Kui noorpaar Hamburis teise laewa peale läks, mis neid nüüd otsejoonel Kaplinna pidi wiima, sõnas Armilde, et ta süda nii raske on.

„See on kodumaalt lahkumise pärast,“ seletas Jaan.

„Ei wõi olla!“ wastas Armilde. „Minu juures oled ju fina!“

Jaan suudles oma naisukest ja rahustas teda, kuid raskus selle südamest nagu paha aimamisel ei lahkunud.

Nad olid juba 19 päewa Hamburist teel, kui Armilde ühel ööl hirmust und nägi, nii et ta üles ärkas.

Kõike merd kattis must jäe nagu pigi. See jäe oli nii paks, et teda võimata katti lüüa, kuid läbipaistev nagu kõige puhtam klaas.

Jäe all liikusid kõiksugu toledad mereelustad, nii et Armildel, kes ikki jõe peal oli, hirm hakkas.

Seal nägi ta korraga, et Jaan on jõe all. Ja nagu kutjaks käega. Armilde tahtis jalatannaga jäed katti lüüa, kuid see oli kõvam, kui kivi.

Seal tuli korraga hirmus mereelustas, kalapea ja suu nagu piltide peal paganate eba jumalal ja neelas Jaani ära.

Meeltäraste langes Armilde jäe peale maha. Seal näeb ta, mööda jäed tuleb suur must raudteerong ja otse tema poole. Armilde tahab põgeneda, kuid ei saa ja rong sõidab talle peale ning weeretab teda rataste alla. Sel filmapilgul ärkab ta üles.

Kui Armilde seda unenägu oma mehele jutustas, trööstis see:

„Ära muretse, naisuke. See on kuumast. Sa ei ole niisuguse põletava päikesega veel harjunud.“

Ja Armilde rahustas ennast, kuigi unenägu seisis ikka veel filma ees, kui must kohutav vari.

Laew oli juba ekwaatorist läbi sõitnud, kui korraga teatavaks sai, et ta rikke pärast masinate ruumis teel Kapilinna asemel Banana poole on.

Armildel käis jeda kuuldes tuskatus kehast läbi — kui mitte merel õnnetus ei juhtu!

Masina rikke tõttu liikus laew ka aeglasemalt.

Järgmisel ööl vastu hommikut tõusis aga torm. Ja korraga täitis südantlõhestaw kisa õhku:

„Meie wajume! Laew läheb põhja!“

Tekkis segadus.

„Paatide juurde! Paatide juurde!“ karjuti meeltheites.

Jaan aitas ruttu Armildele forgi westi ümber siduda ja haaras oma kätte, et jeda kas wõi laentes selga panna, sest Jaan oli hea ujuja.

Merehädalised oliwad juba paatide juures.

„Naisterahwad enne! Naisterahwad enne!“ hüüdsid kaks madrust.

„Mine ja paati, küll ma tulen järele!“ ütles Jaan ja suudles Armildet. „Mine ruttu, ole mehine!“

Armilde astus paati, koha hüppas ka üks madrustest sinna, ja paat lasti alla.

„Kõige jõuga eemale laewast!“ hüüdis see. Armilde waatas tagasi laewa poole. Sellel olid weel wiimased filmapildud.

Seal nägi ta laewa lael riidu. Kolm tugewat meesterahwast olid Jaani kallal ja igatiks tahtis tema forgimesti omale. Wõitlus läks ikka meelegeitlikumaks.

Armilde tõusis hirmunult paadis püsti.

Seal lõi keegi kallejatest Jaanile seljatangant rauaga pähe nii et see maha kukkus.

Armilde langes minestusse ja kukkus paati.

Järgmisel filmapilgul wajus laew, kõiti laewalolijaid oma weepöörisega alla neelates.

Kui Armilde ärkas ja filmad lahti tegi, nägi ta kuidas neegrid teda lootfikust wälja tõstsid.

Teisi lootfikus olijaid wiisid neegrid eemal wangidena eneste wahel.

Ja nõrkend Armilde langes uuesti minestusse.

Neegrijalga pealik, hiigla tugewa ja raswase kehaga neeger, kelle nahk oli must ja läikis nagu pigi, kes Armilde iludusest waimustud sai, lohkus.

Ta arwas, et Armilde suri.

Ta käs kis walge neiu maha panna ja hüüdis ning liigutas teda, kuid Armilde ei ärkanud.

Et Armilde juba paadi põhjas oli lamannud ja teised walged paadist wälja tulles teda keegi üles ei aidanud, tekkis neegripealik

kahtlus, kas need mitte teised walged ei olnudki, kes ilusale walgele naisterahwale haiget tegid.

Ja ilma, et mingit kohut wõi ülekuulamist, kuna neegrid nii kui nii walgetest aru ei oleks saanud, käskis neegripealik kõik walged oma õe abitult lootisusje mahajätmise pärast üles puua.

Neegri pealiku käsk saadeti hõiskamiste ja tantsuga kohe täide ja warsti kõlkusid õlipuu otsste küljes üheksa Euroopa naisterahwa furnuteha, kuna madrus juba paadis kihwtisest kuulist merde oli langenud.

Nüüd käskis neegripealik Armilde jaoks puude willu hana kaapida, et teda sinna maha matta.

Ja kari neegriski asusid kui koerad töösse.

Warsti oli haud walmis ja Armilde wiidi hana kaldale.

Ulgas matmine.

Kõik hulufid haledalt ja südantlõhestawalt ning Armilde lasti hauda.

Seal ärkas aga Armilde üles. Kuuldes oma ümber hirmust hulumist ja tundes, et tema peale midagi loobitakse, tõusis ta kohkunult istukile.

Kohe oli hulumine nagu noaga lõigatud ja neegrid kukkusid hirmust istukile.

Nende furnu tõusis ellu!

Armilde ajas filmad lahti ja ei saanud aru, mis temaga juhtunud.

Neegrid seifid paigal ja ei julgenud ennast liigutada.

Viia peale tuli Armildele kõik meelde. Ka see filmapilt, kui neegrid teda paadist välja tõstsid, kuna teisi eel wiidi.

Nüüd hakkas ta aru saama, neegrid pidasid teda furnuks ja tahtsid maha matta, kuid nüüd, kus ta üles ärkas, kardavad ja armavad tema mõne waimu olemat.

„Jah, see on ainute abinõu!“ käis Armilidel peast läbi ja ta tõusis püsti.

Neegrid kohkusid weel enam.

Armilde näitas käega, et nad püsti tõuseks.

Kohe andis neegripealik oma poolt weel teise käsu ja kõik olid püsti nagu tikud.

Neegripealik kumardas ja tema järel kõik teised.

Siis andis neegripealik mingisuguse käsu ja neegrid jooksid Armilde ümber kokku.

Armilidel käis wärin südamest läbi. — Kas siis ikka arusaadi, et tema waim ei ole!

Kuid neegrid tahtsid oma jumalannale, kes oli furnust ellu tõusnud head meelt teha ja hakkasid ta ümber tantsuma ja laulma.

Pärast walis neegripealif oma alamate
seast kakssteistkümmend meest wälja ja need jäid
Armilde aumahitideks.

Armilde oli tõusnud küll neegrite kunin-
gannaks, kuid ühtlasti oli ta ka wang.

IV.

Teel wabadusele.

Siia peale hakkas Armilde neegri kuninganna eluga harjuma. Kuid sealjuures ei jätnud ta nõu — nende mustade pesast kord põgeneda.

Dma juure õnnetuse peale vaatamata, tänas Armilde siiski saatust, et see tema vastu armuline olnud, kuna teised paadis olijad kõik okstes kõlkusid.

Armilde oli tähelepannud, et Bumbol, nii oli neegripealiku nimi, on hiigla jõud. Ja seda jõudu kawatšes Armilde omale põgenemisel saatjaks saada.

Kuid kas hakkas Bumbo arusaama, et Armilde on ka niisama surelik, kui need teised, kes oksa tõmmati wõi tahtis ta teda omale naiseks wõtta, aga näha oli, et Bumbo Armildet nagu enam ei kartnud, waid talle kui inimesele ligineda püüdis.

Armilde seisuford tippus kardetawaks minema. Seal tuli appi juhus.

Bumbo neegri salga kallale tormas forraga wihane lõwi.

Tekkis hirmus segadus. Tuba oli jõudnud lõwi paar neegrit maha murda.

Ka Armilde oli surmahirmus.

Seal waatas Bumbo tema poole ja selle waatest oli nagu lugeda:

„Jumalanna, päästa meid!“

Küüd tuli Armildel meelde, et laewal oli üksford Jaani rewolwer tema tasku jäänud, mis oli ise wäike, kui mänguasi, kuid lastis hästi.

Kohe haaras ta rewolwri wälja ja lastis lõwi peale.

Kõik mustad, ka neegripealik ise, kukkusid hirmust maha.

Hirmuga waatas Bumbo oma jumalanna käre peale, mis praõhudes tuld sülitas.

Ja kui siis lõwi surnult maha langes, oli Armilde wägewus nii suureks tõusnud, et Bumbo enese tema ees nagu orja tundis olemat.

See oli Armildele kasuks. Ta hakkas Bumbole Gesti keelt õpetama, et sellest omale wiimaks kaasabilist jaama.

Bumbo kartis oma jumalannat ja püüdis hoolega meeles pidada. Mõne kuuga sai ta

juba kaunis hästi Armildest aru, kuid rääkimisega oli wilets lugu — teel ei kuulunud kuidagi sõna ja mõnda sõna ei saanud Bumbo ka kõige juurema waewa juures wälja ütelda.

Ühel päewal, kui Armilde puu all lamas ja oma kurwa saatuse üle järele mõtles, tuli talle meelde, et ta kord oli lukussepa haigewoodi juures ütelnud: „Oh, kuidas ka mina tahaks reisida!“ Ja ta oli ihkand elus näha Aafrikat.

Ja nüüd oli ta siin. Mispärast pidi ta nurisema? Mis on tal praegu wiga? Kas peab nurisema, et kõik pole nii nagu tema kallil kodumaal? Aga Aafrikas ei olegi see ju nii wõimalik.

Ja Armilde leidis, et see patt on oma saatuse üle nuriseda. Rahju ainult, et tema kõrwal ei ole Jaani . . .

Seda mõeldes weeresid kaks kuuma pisarat palgeid mööda alla.

Korraga jooksis Bumbo tema juurde:

„Tuli! . . Näpp! . . Tuli! . . Näpp! . .“
karjus ta ja näitas käega nagu lasets ta rewolwrit.

Armilde sai aru, et mingi hädasoht ähwardamas. Ta tõusis üles ja ruttas Bumboga edasi.

Hädasoht seisis selles, et naabri pealisk oli oma wäega Bumbo kallale tunginud.

Neegrite wahel kees parajasti meeleheitline wõitlus, kui Armilde revolwrist paar pauku lasi.

Kõik neegrid nagu niideti maha ja siis algas wastaste leeris juur põgenemine. Bumbo tahtis oma wäega neid tagaajama minna, kuid Armilde keelas ära.

Tasuks waenlase tagasi ajamise eest tõid neegrid Armildele hulga maa kallid asju ja ehteid.

„Need wõin ma mõnda ligemasse linna jõudes maha müüa ja omale reisiraha saada,“ mõtles Armilde.

Ja ta audus juba põgenemise plaani neegrite seas.

Ühel päewal rääkis ta Bumbole:

„Mina tahan siit maalt ära minna ja sind kaasa wiia. Sul peab palju parem elu olema, kui siin. Kas sa tahad kaasa tulla, Bumbo?“

„Ja!“

„Siis saada oma kästjalad naabripealiku juurde ja lase ütelda, et sa oma maad ja alamad tema alla annad ja palud, et nendega hästi ümberkäijakse.“

Bumbo kuulis sõna ja saatis kästjalad naabripealiku juurde.

Warsti ilmus Bumbo asunduse alla wastase pealiku wägi.

Bumbo läks neile vastu ja rääkis nendega neegrifeeles, wahete wahel Armilde peale näidates.

Wõõras wägi kuulas. Siis käskis wõõras wäepealik hulk kallid ehteasju Armildale wiia ja hõijates tuli ta wägi Bumbo asukohta.

Pärast seda läksid Armilde ja Bumbo Banana linna poole teele, kuhu nad wiimaks suure waewa järele jõudsid. Kuid palja kätega, sest kallid ehteasjad olid nad teel toidu eest ära annud.

Bananas läksid nad ühe õpetaja juurde, kes neile raha muretšes, et nad edasi wõiks sõita. Ka käis õpetaja wõimude juures neile kaasabi palumas.

Wiimaks oli kõik korras ja Armilde ja Bumbo teel Kapilinna poole.

V.

Ämbliku küüsis.

St. Paulo de Voandast tuli laemale keegi menelane, hästi riides ja ilusa wälimusega. Ja nagu näha, hästi rikas.

Ta pani kohe Armildet tähele ja püüdis talle ligineda. See oli tal kaunis raske, sest Armilde, kes mehe surmaga põrutud ja eluwintsutusteist waewatud põgenes, iga uue tutwuse eest, kui ta nägi wõi tähele pani, et ta sellele meesterahwale meeldib.

Kuid see wene noormees, kes wõis olnud palju käinud, ja palju näinud ja kellel olid haruldajelt peened kombed, sai siiski nii kaugele, et ta Armilde tähelpanemise wõitis.

Kuuldes, et Armilde Tallinnast pärit, jutustas Wene isand, et tal Kaukaasias mõisa ja kirjeldas selle suurust ja headust.

Armilde tema jutu juures ei kahelnud, sest isanda wälimus ja rikkus ei annud selleks mingit põhjust.

Kad said warsti headeks reisijõpradeks ja meretee läks lõbusasti, kuni wiimaks laew maale ligines, kus tõrged kaljud, nagu kiwisein ees ootasid.

„See ongi Kapilinn!“ sõnas Gorew, nii oli Wenelase nimi.

„Mina kaljud!“ imestas Armilde. „Kus see linn seal on, kas kalju taga wõi?“

„Ei. Kas ja seda walget riba mäejalal näed, just wee ääres — see ongi linn!“

„Näen, näen! Kui wäike!“

„Ja need mäed on, waat, see pahemal pool see on Kuradimägi, keskel see nagu äralõigatud tipuga, mis nagu mõne hiigla looma selg, see on Tahwlimägi ja edasi see madalam, see on Lõwipea.“

Warsti peataski laew sadamas.

„Kas ma tohiks teid saata?“ küsis Gorew. „Mul on ka Kapilinnas asjaajamist ja jäen siia pikemaks ajaks.“

„Oh, tänan wäga!“ wastas õnnelik Armilde. „Niisugusel puhul tohin ehk Teid oma juurde wõõrsile paluda.“

Gorew oli tänuga nõus.

Armildel oli Gorewi kaasa tulek juureks abiks, sest Gorew oskas Inglise keelt, kuna Armilde ainult Eesti, Wene ja Saksa keelt oskas.

Gorewi abiga leidis Armilde warsti oma uue kodu üles ja oli sellest väga waimustatud. Truu Sperber oli niisama hoolega oma tööd teinud, kui oleks tal peremees ise selja taga olnud.

Läksid nädalad. Armilde unustas mure. Ja tema noor süda hakkas uuesti armul tuisuma. Seeford juba Gorewi vastu.

Gorew sai kodust kirjasi, milles teda kodu sõita paluti.

Ta luges neid kirjasi ka Armildele, kohati wahetele jättes.

Usti seisid selles, et kodus lood pahad olid. Gorewi ilus mõis oli üleni wõlgades ja pidi warsti haamri alla minema.

Nüüd oli Gorewil plaan Armildest kofida, teda esialgu oma mõisa wiia, siis mõis maha müüa ja Armilde asundusse elama tulla.

Mõeldud, tehtud. Armilde oli weel noor ja igatses eluseltfilise järele ja noor Wene mõisnik oli küllalt armastuse wääriline inimene.

Ja ühel heal päewal sõitis uus noorpaar pulmareisule. Seeford Rapilinnast Kaukaasia poole.

Samal päewal aga, kui noorpaar laewale läks, märkas Sperber, et ka Bumbo asundusest kadunud. Küll otsiti teda küll siin, küll seal, aga kuski teda ei leitud.

„Metsinimene, ikka metsinimene!“ mõtles Sperber. „Ega sellest wist kodulooma saa!“

Ja kui ta järgmisel päewal hulga raha leidis kadunud olemat, arwas ta asja selge olemat.

„Sõitis tagasi Bananasje, et seal Kongo ääres omale uut walitsuskonda asutada.“

Teades, et Bumbo Armildel hea reisiseltsiline oli, ei hakanud ka Sperber Bumbot politsei läbi taga otsima.

Laew, millel Armilde oma uue mehega sõitis Kapilinnast otsekohe Port-Saidi.

Mosambikus tuli laewale keegi tatarlane, kes kõiki hoolega tähele pani. Tema filma eest ei jäänud warjule ka noorpaar.

Laew ligines ekwaatorile, kui ühel päewal, kui Armilde kajutis magas ja Gorew laewalael jalutas, wiimase juure keegi mustlase neiu astus ja palus luba kätt waadata.

Gorew, kellel mõisa pahade asjade tõttu kõik plaanid peas segi, oli kohe nõus, lootes nii mõnd saatuslist näpunäidet saada.

„Teie olete noor naisemees,“ algas mustlase neiu. „Aga teie asjad ei ole head. Teile läheb palju, palju raha waja . . .“

Mustlase neiu waatas Gorewile näkku ja kui nägi, et see jaatawalt ohkas, jattas edasi:

„Kuid olge mureta, teile naeratab õnn. Kui teie ekwaatorist üle olete, siis peate teie

kaarta mängima. Teid saab keegi kutsuma. Teie wõtte nimelt see kutse vastu. Esiwalgu teie kaotate. Teie kaotate kõik oma raha, kuid siis panete midagi kaalu peale, mis teil kallim on kui raha ja siis wõidate teie. Wõidate palju raha ja wõite kõik asjad forda ajada. Kuid teie ei tohi sellest enne kellegile rääkida."

Gorew andis mustlase neiule hea tasu ja see läks edasi.

Wõksuwa südamega ootas Gorew nüüd ekwaatori. Ei tundund talle enam palawuski nii kõrwetaw.

Seameelega oleks jaganud ta Armildega oma röömu, kui mitte mustlase neiule teeld — mitte rääkida — teda tagasi poleks hoidnud.

Wähe peal oli see Mosambikust peale tulnud tatarlane, kes enese Krimmist ütles olewat, temaga tutvust teinud.

Tatarlane oli rikas ja Gorewil oli aimdus, nagu tema olekski see, kes kaarta mängima kutsub.

Ja õigus. Kui laew Adenis peatas, esineski tatarlane ettepanekuga kaarta mängida.

Gorew oli nõus.

Kõik läks nii, nagu mustlase neiule ettekuulutanud. Gorew kaotas kõik oma raha.

„Mül on raha otsas!“ ütles ta siis.

„Teate, mis,“ algas tatarlane. „Teie olete noor naisemees. Teil on ilus naine. Kui teil enam raha ei ole, siis on teiega õnnetu! Pange teie oma naine, ja mina kõik see raha, mis mul siin on!“ Ja tatarlane tõmbas taskust weel ühe koti täie kuldrahast laual olewatele lisaks.

„Olen nõus!“ wastas Gorew.

„Oma ausõna?“

„Ausõna!“

Kaardid jagati. Kuid mustlase neiu ettekuulutus ei läinud enam täide. ■

Gorew kaotas!

Tema filmi ees läks kõik mustaks ja tõrwap huugasid just nagu oleks talle kihwti antud.

Kuid parata polnud midagi! Siig hilja sai ta aru, et mustlaseneiu tatarlase käsul talitas.

Tatarlane muutus tõsiseks ja rääkis:

„Teil jääb weel ainult üle, kas surra ehk sõnapidada. Ja see ei ole teil sugugi raske. Teie lähete Suesis laewalt maha ja lubate järele sõita. Oma naisele ütlete aga, et ta Port-Saidis ühes minuga läheks sinna, kuhu ma teda wiin. Ja lubad järele tulla. Saate aru?“

Gorew seisis kui surmale mõistetetu.

„Maale minnes saate minult niipalju raha, et võite seni läbisaada kuni tööd leiate.

Ja kui teie seda ei leia, siis tulge kümne päeva pärast Suesi sadamasse. Siis ma aitan teid."

Norus peaga lahkus Gorew.

Ta arwas, et Armildet oma soowi täitma panna väga raske on, et ta temast tingimata lahkuda ei taha, kuid kui Gorew oli Jumala juures töotanud kohe järele tulla, leppis Armilde sellega, et ta tatarlase saatel Port-Saidis maale läheb.

Ja Suesis lahkus Gorew laewalt oma naisele weel wiimast musu andes ja teda saatuse hooleks jättes.

VI.

Haicos.

Port-Saidis maale tulles wiis tatarlane Armilde ühte Türgi wõerastemaija. Talle anti seal kena Euroopa moodi toake, kus ta tatarlase sõnade järele seni ootama pidi, kuni mees järele tuleb.

Armilde jäi kodust toakest eest leides õige rahulikuks ja lehas wäsimust tundes, heitis ta woodisse ja uinus.

Kui ta üles ärkas, tundis ta, et ta laewas on. Ta ajas silmad lahti ja nägi, et ta lamab kajutis, kuna keegi metsiku näoga türklane tema juures wahti peab.

Nüüd sai ta aru, mis temaga sünnib — ta oli sellest nii mitmel korral lugenud. Ta on elawa kaubaga kauplejate küüsis. Ta wiiaakse Türgi piinamajasse!

Ta nende üle oli ta lugenud, et neid waritjewad Türgi sulide salgab, et niipea, kui

keegi eurooplane mõnda neidu päästa tahab, siis jee koha maha notitakse.

Nagu tullepistetud tahtis Armilde üles karata, et kas wõi wettegi hüpata, kuid nüüd alles märkas ta, et tal käed ja jalad kinni on.

Türklase näo üle lendas toores häbemata naeratus.

„Appi! Appi!“ karjus Armilde, kuid türklane tuli ja surus talle wammi suhu.

Sadamas oldi vastu. Armildele wisati walge lina üle ja wiidi ühte tõlda. Tõlla seinas sees oli väike aken, kuid et Armildel walge lina silme ees oli, siis ei wõinud ta midagi näha. Wiimaks kui see ära libises, nägi ta, et tõld lähed mööda wististe kitsast uulitsat ja majadel on kõikidel trellid akente ees.

Nüüd sai ta aru, ta on kas Aleksandrias wõi Kairois. Wististe wiimases, sest tundus nagu oleks tulnud laew jõge mööda. Ja need majad trellidega akente ees, need on need kohutawad Türgi piinamajad, kuhu rööwitakse nende metsaliste lõbude ohwriks ilusaid Euroopa naisterahwaid.

Weri tardus seda mõeldes Armildes. — „Kui weel käedki lahti saaks!“ — Ta teeks enesele otja.

Armilde tõsteti tõllast wälja ja wiidi ühte majasse. Sarnaseid majasid oli täis terve tänaw.

Maja teenijad olid kõik türklased. Tigidad, hirmsad näod, nagu toodaks Armilde nendele söödaks.

Saatja türklane sai ühelt pakult türklaselt, kes wististe peremees, raha ja sõitis tagasi.

Armildel päästeti käed, jalad lahti ja wõeti wamm juust ning lükati ühte kongi, milles peale Türgi diiwani muud mööbel ei olnud.

Kui üks tema järel kinni pandi ja riimi lükati, katsus ta kas rewolwer alles on, kuid see oli ära!

Tastuid mööda otsides leidis ta tükkese walget paberit ja pliiatsijupi.

Wast juhtub mõni eurooplane mööda minema ja päästab! — käis tal peast läbi.

Ta kirjutas paberi lehekesele Saksa ja Wenekeeles:

„Päästke! Euroopa naisterahwas on siin piinamajas!“

Siis lükkas ta selle lehekese läbi akna tänavale.

Ei läinud kaua, kui kaks türklast siisje astusid, teine neist kirjja Armilde nina alla pistis ja siis mõlemad Türgi keeli sõimates peksuma hakkasid.

Samal ajal astus sinna Türgi lõbumaija keegi neeger.

Ta pakkus hulka raha ja rääkis kõiksugu ülbete liigutustega, et ta selle ilusa naise-rahwa juurde minna tahab, kes parajasti sisse sõitnud.

Et wõõras mitte eurooplane ei olnud ja palju raha pakkus, siis kuuldi ta palwet ja saadeti ta sinna kongi, kus Armilde oli.

Türklased peksid parajasti õnnetut ja see nuuksus filmili pörandal.

Peksjad kutsuti ära ja neeger jäi neiuga kahetesi. Wiimane lamas liikumata nagu furnu.

Kui üks wäljastpoolt kinni lükkati, keeras neeger ta seest poolt kinni ja astus Armilde juurde.

„Tõuse üles!“ ütles ta.

Armilde tõstis filmad üles ja nägi — tema juures seisis Bumbo.

„Kust sina siia said?“ tuli Armilde suust, kuid Bumbo tegi märkuse, et ta wait oleks. Wõttis siis taskust toitu ja ulatas Armildele. Siis pani ta weel kaks head rewolwrit diivanile ja naeratas ise:

„Tulinäpp!“

Kuni Armilde sõi, kõndis Bumbo toas ringi ja waatas akent. See oli ilma klaasideta, ainult tugewad raudtrellid ees.

Kui Armilde söömise lõpetas, andis Bumbo teise revolwri talle ja ütles:

„Lähme!”

Ta wõttis oma tugewate kätega tressidest finni ja murdis nad eest ära. Siis puges ise eel suure waewaga läbi.

Juba klopiti ukse peale.

Bumbo ulatas Armildele käe ja olidki mõlemad jälle wabaduses.

Nüüd ruttu edasi! Ja alles siis, kui nad Euroopa linnajalku jõudsid, hingasid nad rahulikult.

Bumbo jutustas, et ta Armildest maha jääda ei läbenud, waid salaja kaasa sõitnud. Teel näinud ta tatarlase ja mustlase neiu nõupidamist Gorewi wastu. Ta ei osanud küll keelt, aga saanud igatahes aru, et paha nõu peetakse.

Ja kui siis Armilde kaabakate küüsi langenud, käinud ta igal pool tema kannul.

Armilde kuulas seda heategija juttu, piserad tuliwad talle silma ja ta langes tänu-tundmusega Bumbo rinnale.

VII.

Mus elu.

Kümme päewa hiljem peatas laew, mis ArmilDET ja Bumbot, kes nüüd pealaeft jala-
tallani Euroopa riides ja tore mees wälja
nägi, tagasi Kapilinna poole.

Sadamast tulid laewale see tatarlane, kes
Armilde Port-Saidis türklastele müüs ja Gorew.

Armilde ja Bumbo hoidsid endid warju,
et tulejad neid ei näeks.

Kui laew juba merel, hiilisid Armilde ja
Bumbo nende seljataha, kui nad laewalael
kakekesi Wenekesles rääkisid.

„Sa oled oma õnne ära annud, oled juba
oma Jumala nime juures waletand, ja wõid
ju seda nüüd edasi küll ja küll teha,“ rääkis
tatarlane. „Mis sul kaotada oli, oled sa juba
kaotanud — enam sul aga midagi kaotada ei
ole. Sul on hea wälimus — see on sulle

kasuks. Iga noore Euroopa neiu eest võid head raha saada."

"Jah, kus ma saatuse kimbatuse tõttu autuks olen saanud, kus mu armastus piinamajas waevleb ja mina teda sealt päästa ei saa, nüüd ei järele mulle muud enam üle, kui olla edasi autu inimsoo hunt!" vastas Gorew. "Oh, saatus, saatus! Sa neelastid minult mu armastuse. Saatuse! Sinu kiuste tahan ma saata kümneid sadast noori naisterahwaid sinna, kus waevleb ka minu armastus!"

"Aga kui ta seal enam ei waevle?" küsis korraga Armilde Gorewi ette astudes.

"Siis, siis olen ma aumees!" Ja ta tõmbas rewolvri wälja.

Bumbo, kes Armilde seljataga oli, arwas, et Gorew Armildet lasta tahab, tõmbas ka oma rewolvri wälja ja hoidis Gorewi nina all, kuid Gorew lasi iseenele maha.

Rahwast jooksis kokku. Ja Armilde selguse peale wõeti tatarlane kinni.

Tatarlase juurest leiti kirjawahetus, millest selgus, et ta elawa kauba agent on, ta anti kohtu alla ja sai raske karistuse.

Armilde ja Bumbo jõudsid aga õnnelikult Kapimaale, kus truu Sperber neid hõiskamisega vastu wõttis.

Uasta aega hiljem olid Armilbel kolmandad pulmad ja seekord juba viimased, sest pärast eluwintsutusi tuli õnn Armilde juurde tagasi. Armilde kolmas mees oli Bumbo, kes oma walged werd naisukest nii väga armastas.

Ilmus trükist:

Riivilombi Intsi

7 uut nalja kupleed.

Hind 15 mk.

Rus sees on kõige uuemad Riivilombi Intsi
kupleed.

Saada igast raamatukauplusest.

Pealadu:

H. Brandies'i raamatukaupluses,

S. Tartu m. 22, Tallinnas.

Postiga tellijad palun raha markides
ära saata.

Ilmus trükist:

Jüri Rumm

ja

õnnetu talunein.

Algupärane jutustus minewikust.

Hind 25 mk.

Saada igast raamatukauplusest.

Pealadu:

K. Brandies'i raamatukaupluses,

S. Tartu m. 22, Tallinnas.

Postiga tellijad palun raha markides
ära saata.

K. Brandies'e raamatukauplus

Tallinnas, Suure Tartu m. № 22.

Mitmesugused raamatud:

- Uus ja õige käewaataja ning kaarditark.** Hind 25 mk.
Kivilombi Ints. 7 uut Nalja kupleed. Hind 15 mk.
Isamaa äraandja ehk ilmasüüta hukkamõistetud. 35 mk.
Jakob Kôrv. Ben Hur ehk Kolgata. 13 annet. H. 50 m.
J. Mändmets. Mülkas. Hind 15 mrk.
H. Kümmel. Pagana preester ja misjonär. H. 15 m.
Ada Linden. Jumalik saatus. Hind 15 mrk.
V. Vabadik. Varga päevaraamat. Hind 20 mrk.
Sven Hedin'i reisikirjadest. Himalaja takka. H. 20 m.
Marie Schweiker. Raskesti katsutud. Hind 15 mrk.
Armin Stein'i järele H. Oras, Martin Lutherus ja Grahv Erbach. Ajaloolik jutustamine. H. 50 m.
Dr. V. Schiele. Eestikeele H. Oras. Sakslaste seltsis Buuri sõjas. Hind 100 mrk.
Elise Aun. Kibuvitsa õied. Luuletused. H. 10 mk.
J. Punisson. Orult ja mäelt. Luuletused. H. 10 mk.
A. Tombach. Kaljuvald. Luuletused. Hind 10 m.
O. Brunberg. Saksakeele iseõpetaja. Hind 50 mk.
E. Treumann. Praktikaline õpetus metsavahtidele. Hind 15 mrk.
Villiam Valker Atkinsson. Tahtejõud ning vaimu-teravus äri ning igapäevases elus. Unuvate vaimujõudude äratamine, teritamine ja õigete tarvitamine. Hind 30 mrk.
Voog I. Kirjatööde kogu toimekond: Ed. Hubel, Hugo Raudsepp, J. W. Weski. Hind 75 mrk.
J. Piper. Biologicalised kirjad. Zytologia ehk raku-keseteadus. Piltidega. Hind 40 mrk.

K. Brandies'e raamatuka

Talinnas, Suure Tartu m. № 22.

A

6707

58 25

Dr. **K. Lambert'i** järele A. Liblik. M
vad II. Hind 30 mrk.

Tervishoiu raamat. Juhatus, kudas tervist hoida.
Paljude piltidega. Hind 100 mrk.

Kuivad galvanielemendid. Õpetus, kudas kodusel
viisil mitmesuguseid kuivi patareisi tasku-
lampide, elektrikellade j. n. e. jaoks valmis-
tada. Hind 15 marka.

Aleksander Kann. Konstitutsiooniline riigikord. Pro-
fessor G. Scherchenevitshi järele. Hind 30 mrk.

A. Hanko. Ühistegevus. Tarvitajate ühisused. H 10 m.

A. Trilljärv. Tasuja. Kurbmäng kuues pildis. H. 100 m.

Krakau kloostri saladused ehk Barbara Ubrik. Põnev
romaan 320 lhk. Hind 250 mrk.

Uued armastuse kirjad. Lisa: Postmarkide tähen-
dused, orakel ja muud lõhustused. Hind 50 m.

Pidu laulik. Hind 15 mrk.

Kivilombi Ints. Röövitud naisterahvas. Romaan Tal-
linna elust. Hind 30 mrk.

Kivilombi Ints. Apollo. Tasku näitelava. H. 15 m.

Heindrik Saar. Otsekoheusus. Hind 40 mrk.

Rudolf Zero. Kontrollpesad ja nende tarvitamine
kanapidamises. Hind 20 mrk.

Kivilombi Ints. Jüri Rumm ja õnnetu taluneiu. H. 25 m.

Kivilombi Ints. Nalja album. Hind 12 mrk.

Postiga tellijaid palun raamatu hinna markides ära
saata.